

Jaké máte plány pro další budoucnost? Někdy o Vás myslívám: a) [...] lepší být na Rusku? b) bylo by místo na Slovensku? Prosím přemýšlejte sám o tom.

V Praze jsem viděl sestru Věru a jejího muže;¹ od matky mám dopis, že jsem jim hned poslal Vaši fotografii.

Pozdravujte Mr. Rydova a známé vůbec, Američany i naše.

Váš Masaryk

DOPIS

SNA, Osobný fond Vladimír Hurban, i. č. 34, k. 8. Fotokopie rukopisu.

a – Psáno na hlavičkovém papíře President Československé republiky.

b – Gratias – díky.

c – Nečitelné slovo.

1 – Rozumí se Viera Markovičová (roz. Hurbanová) a Rudolf Markovič.

B. Smižár T. G. Masarykovi
Oravský Podzámok, 7. května 1920

/55

Pán Prezident!

Pred prenasledovaním ministra Šrobára hľadám útočisko. Od počiatku svojho ministerstva mňa prenasleduje. Z mnohých spôsobov prenasledovania pripomínam len nasledujúce:

Viackrát vyzval kapitúlskeho vikára spišskej diecézy, Mariána Blahu,¹ aby mňa z mojej fary odstránil, prvý raz bez odôvodnenia, a potom na základe ponosov svojich medzítok [?], ktoré pomery ale – pokiaľ daná mi bola príležitosť dokazovať – lživými sa dokázali. Poneváž kapitúlský vikár z fary mňa neodstránil, ba ani k odstúpeniu nevyzval, minister Šrobár dal mňa zbrannou mocou 26. novembra r. 1919 odvliečť do Oravského Podzámku, kde som dosiaľ konfinovaný bez výroku, bez odôvodnenia, bez udania príčiny.

Ukrutné zachádzanie ministra Šrobára neviem si iným odôvodniť, ako jeho osobnou pomstou pre differentie,^a ktoré zkrslí medzi nami v r. 1906.

8. sept[embra] r. 1919 umiestnení boli v mojom dvore vojaci a kone čs. delostrel[ec-kého] pl[uku] číslo 9 V. bat[érie]. Vojaci mne značne uškodili. Márne som sa obrátil s ponosom na patričné veliteľstvo. 19. okt[óbra] 1919 vojaci moje maštale podpálili – či chtiac či nechtiac, vyšetrovanie by malo dokázať. Isté je, že požiar povstal v tej maštali, ktorá výlučne vojenským koňom bola prepustená, vojaci na požiar nikoho neupozornili, okrem jedného hasiť nepomáhali, ba iných hasiť hatili vzdor tomu, že od horiacej maštale asi na 100 krokov stála sypáreň delostreleckou muníciou naplnená.

Požiar a ním zapríčinenú ohromnú škodu oznámil som patričnému vojenskému veliteľstvu so žiadosťou odškodnenia v páde, jestli by sa vojaci vinnými dokázali.

Vyšetrovanie proti vojakom bolo prevedené. Za odpoveď som dostal oznámenie vojenského zastupiteľstva v Košiciach, že trestné pokračovanie proti vojakom dľa amnestie bolo zastavené, a o odškodnení ani spomienky.

Oškodený, slobody zbavený, čím i moji farníci krivdu trpia, prosíme o spravodlivosť.

Oravský Podzámok 7. mája r. 1920

Bartolomej Smižár
rím[sko] kat[olícky] farár v Bobrovci
župa Liptov, Slovensko

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 172, č. j. D 4581/20, k. 5. Originál, rukopis.

a – Differentia – rozdíl, rozpor.

1 – Míneň je Marián Blaha, vlastným jménem Jakub Marián Blcha (1869–1943), pozdější banskobystrický biskup.

A. Hlinka T. G. Masarykovi
Ružomberok, 10. května 1920

/56

Slovutný Pane Prezident!

Mám česť vám predstaviť prosbu Bartolomeja Smižára, farára bobroveckého v župe liptovskej s tou úctyplnou prosbou, žeby ste sa ráčil láskave zasadiť za uplatnenie práv fary bezzákladne pozbaveného kňaza. Čo si dovoľil minister dr. Šrobár konať, a vystupovať voči katolíckemu kléru, to presahuje mieru spravodlivosti a slušnosti. Všetci známe, že šestočnou válkou opojený vojak je všetkéhoschopný, dľa prosby vojaci podpálili farské stavy, v ktorých boli ubytovaní. Nad tým sa farár všetkým právom rozhorčil a dal prípadne výraz svojej nevôle a nie je vylúčené, že použil aj hrubších výrazov. S právom a zákonom ale do protivity nikdy neprišiel, ponač ho poslal žiadne fórum neodsúdilo.

Navzdor tomu je vyhnaný zo svojho vlastného domu a do druhej župy internovaný. Fara hynie, ľud veriaci divie. Šrobárovi na jeho neľudské počínanie dal slovenský ľud dost zretelnú a mátlavú odpoveď a jeho strana je na hlavu porazená.

V záujme pokoja a uklidnenia Slovenska prosím pána Prezidenta, žeby svojim vysokým vplyvom známou prudentiou^a v tomto smere účinkoval, žeby nespravodlivé